

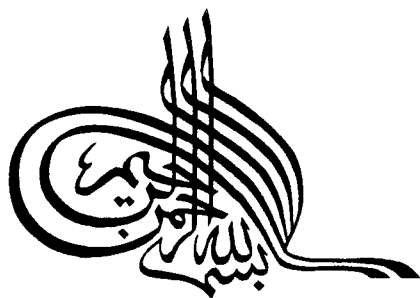
وزارت جهاد کشاورزی
معاونت ترویج و مشارکت مردمی
دفتر آموزش روستاییان

**تربیت
کارگر ماهر
بهداشت
گاو‌دارها**

استاندارد
مهارت
و آموزشی

دامپزشکی

کد: ۷۹-۲۴۰۴۰۱۲

□ شناسنامه استاندارد آموزشی:

- عنوان دوره: «تربیت کارگر ماهر بهداشت گاو‌داریها»
- عنوان رشته: دامپزشکی
- تهیه و تدوین: گروه آموزشهای فنی و حرفه‌ای غیررسمی - هسته کارشناسی برنامه‌ریزی آموزشی - درسی دامپزشکی
- ناشر: معاونت ترویج و مشارکت مردمی - دفتر آموزش روستاییان
- تاریخ انتشار: زمستان ۱۳۷۹
- نوبت چاپ: اول

این استاندارد آموزشی براساس اعلام نیاز سازمان دامپزشکی - اداره کل بررسیها، آموزش و مراقبت بیماریهای دامی تهیه و تدوین گردیده است.

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۴	۱- مقدمه
۵	۲- تعریف مفاهیم و اصطلاحات
۶	۳- تعریف دوره
۶	۴- مشخصات کلی دوره
۷	۵- هدفهای دوره
۱۲	۶- فرصت‌های شغلی
۱۳	۷- مخاطبین دوره (کارآموزان)
۱۳	۸- مربیان دوره
۱۴	۹- محتوای آموزشی دوره
۱۶	۱۰- فضاهای آموزشی
۱۶	۱۱- شرایط قبولی و اعطاء گواهینامه
۱۷	۱۲- جدول مهارتها و تواناییهای کارآموزان
۱۸	۱۳- جدول محتوای آموزشی و سرفصلها
	ضمیمه
	پرسشنامه‌های نظرخواهی از استاندارد آموزشی
۱	بخش اول: ویژه مربیان آموزشی
۲	بخش دوم: ویژه کارآموزان دوره
۳	بخش سوم: ویژه مجریان آموزشی

مقدمه

برگزاری دوره‌های آموزشی اعم از رسمی و غیررسمی هنگامی کارآمد و اثربخش خواهد بود که از اصول برنامه‌ریزی آموزشی پیروی کرده باشد. بدیهی است این امر موجب می‌گردد تمامی فعالیتهای آموزشی به سوی هدفهای دوره، همسو و متمرکز شوند به این جهت امروزه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت برای دوره‌های آموزشی گوناگون «استانداردهای آموزشی» لازم را تدوین نموده و به کار می‌گیرند.

استانداردهای آموزشی حاوی مزایای فراوانی هستند به ویژه، یکسان سازی کمی و کیفی دوره‌ها در سطح کشور، تحقق بهتر و آسانتر تداوم یادگیری، برنامه‌ریزی منطقی‌تر دوره‌های آتی، میسر ساختن آموزش برنامه‌ریزی شده مادام‌العمر، تنظیم و پیش‌بینی دقیق بودجه و اعتبارات و بالاخره نظم بخشیدن به فعالیتهای آموزشی برنامه‌ریزان برخی از مزایای استانداردهای آموزشی است.

بنابراین، توجه مجریان دوره‌های آموزشی را به این نکته جلب می‌نماید که یکی از هدفهای عمده تهیه استاندارد آموزشی حاضر، کمک به سازماندهی منطقی فعالیتهای آنان در جنبه‌های اجرای دوره‌های آموزشی است. از این رو قبل از هرچیز ضروری است که برای هر یک از اجزای دوره‌های آموزشی، اصول و شرایط برگزاری آن را با مراجعه به استاندارد درک نمایند، سپس عملیات اجرایی خود را تنظیم کنند. امتیاز این امر آن است که تمامی زحمات و تلاشهای برگزارکنندگان از نظم لازم برخوردار شده و موفقیت آنان در انجام امور محوله تضمین خواهد شد. بدیهی است چنانچه یک دوره آموزشی چند بار در سال برگزار شود با به کارگیری استاندارد، می‌توان مطمئن شد که اجرای تمام دوره‌ها از نظر کمی و کیفی دارای استاندارد یکسان خواهند بود و عملیات برنامه‌ریزی تمامی دوره‌های بعدی نیز با اطمینان خاطر و بینش بهتری انجام خواهد شد.

مفاهیم و اصطلاحات

تعریف برخی از مفاهیم و اصطلاحات بکارگرفته شده در این استاندارد به شرح ذیل است:
تعریف کارآموز: کارگر ماهر بهداشت گاو‌داریها به فردی اطلاق می‌شود که ضمن آشنایی با بهداشت و نحوه مراقبت صحیح دامها، مهارتها و تواناییهای لازم جهت رعایت اصول بهداشت، انجام عملیات بهداشتی و انعکاس به موقع مشکلات و شرایط غیر طبیعی به مدیر واحد را، فرا می‌گیرد.

- **محتوای آموزشی:** مجموعه اطلاعات، دانش و مهارتهایی است که طی یک دوره آموزشی به مخاطبین (کارآموزان) ارائه می‌شود و هدف برنامه‌ریزان دوره آن است که این مجموعه اطلاعات و مهارتها را کارآموزان بخوبی و بطور صحیح بیاموزند.
حیطه شناختی: عبارتست از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدتاً جنبه نظری داشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیتهای ذهنی است که منجر به داشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

حیطه مهارتی: عبارتست از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

ارزشیابی تشخیصی (ارزشیابی ابتدای دوره): این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجارب کارآموزان را که لازمه یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مربی به نقطه شروع فعالیتهای آموزشی پی می‌برد.

ارزشیابی تکوینی (ارزشیابی حین دوره): این نوع ارزشیابی در جریان آموزش (حین اجراء دوره) انجام می‌گیرد.

ارزشیابی نهایی (پایان دوره): در پایان دوره از کارآموزان به شرح ذیل آزمون بعمل خواهد آمد:

۱- آزمون کتبی که بمنظور ارزیابی آموخته‌های کارآموزان در طول دوره بعمل می‌آید.

۲- آزمون عملی که برای ارزیابی میزان مهارت و تواناییهای کارآموزان درخصوص

محتوای عملی دوره بعمل می‌آید.

تعریف دوره

دوره «تربیت کارگر ماهر بهداشت گاوداریها» دوره‌ای است که طی آن کارآموزان مهارت‌های علمی و عملی لازم در زمینه بهداشت دام و جایگاه و همچنین پیشگیری و کنترل بیماری‌های دامی را، کسب می‌نمایند.

مشخصات کلی دوره آموزشی

شرایط شرکت در دوره	شاغل بعنوان کارگر گاوداری‌های دارای بیش از ۲۰ رأس گاو اصیل یا دو رگ
مشخصات کارآموز	جنسیت: مرد سطح سواد: حداقل، خواندن و نوشتن سن: حداقل ۱۸ سال
مدت دوره	۱۹ روز
کل ساعات دوره	۷۶ ساعت [۳۴ ساعت نظری ۴۲ ساعت عملی] - روزانه ۴ ساعت
ظرفیت پذیرش هر دوره	حداقل ۱۰، حداکثر ۱۵ نفر
شیوه اجرا	نظری و عملی - روزانه
کادر آموزشی	یکنفر دکتر دامپزشک برای تدریس محتوای نظری و عملی یک نفر کاردان دامپزشکی به عنوان کمک مربی
شرایط قبولی کارآموز	کسب نمره حداقل ۱۴ (میانگین نمرات نظری و عملی) نداشتن غیبت بیش از $\frac{1}{5}$ ساعات دوره (بیش از ۱۵ ساعت غیبت موجه یا غیر موجه نداشته باشد)
کادر اجرایی	مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان - اداره ترویج شهرستان - مرکز آموزش روستائیان

□ هدفهای دوره

هدفهای اساسی دوره آموزشی «تربیت کارگر ماهر بهداشت گاوداریها» به تفکیک

عبارتند از:

۱- هدفهای اختصاصی

هدف اختصاصی دوره تربیت نیروی انسانی ماهر مورد نیاز دامداریهای کشور است.

۲- هدفهای آموزشی

۲-۱- هدف کلی: هدف کلی این دوره آشنا نمودن کارآموزان با اصول بهداشت دام و جایگاه

و پیشگیری و کنترل بیماریهای دامی در حیطه‌های شناختی و مهارتی است.

۲-۲- هدفهای جزئی: اهداف آموزشی - جزئی - دوره ارتقاء سطح شناخت، دانش و

مهارتهای کارآموزان در زمینه‌های زیر است:

- شناسایی دام سالم از بیمار

- اهمیت و تعریف بهداشت دام

- اهمیت و علت و مواقع ضد عفونی سم‌ها در دامداری

- سمپاشی بدن دامها (اهمیت، علت، نحوه، نکات ایمنی)

- بهداشت سم (تعریف، اهمیت)

- سم چینی (اهمیت و اصول)

- حمام سم (نحوه انجام، نکات ایمنی، مواقع و دفعات)

- ثبت مشخصات (تعریف، اهمیت)

- مشخصات ظاهری دام و گوساله

- پلاک کوبی و خال کوبی سرد

- بهداشت جایگاه (تعریف، اهمیت، نور، تهویه و...)

- بهداشت آخور، آبشخور، چاه، فاضلاب، آردها و...

- حوضچه ضد عفونی

- جمع آوری فضولات در جایگاه
- بهداشت بستر
- ضد عفونی و سمپاشی جایگاه
- قرنطینه (اهمیت، تعریف، مواقع استفاده و...)
- بهداشت شیر و شیر دوشی (اطاق شیر دوشی، تجهیزات و کارگر شیر دوش)
- خشک کردن گاو شیری (اهمیت، زمان، روشها و...)
- بهداشت و مراقبتهای قبل از زایمان و بعد از آن
- بهداشت گوساله (تنفس مصنوعی، ضد عفونی بند ناف، محل نگهداری و...)
- تشخیص فحلی (اهمیت، نحوه و...)
- بهداشت تغذیه (تعریف، شرایط نگهداری علوفه، شناخت علوفه سالم، نوع و دفعات تغذیه و...)

۲-۳- هدفهای رفتاری: در پایان دوره از کارآموزان انتظار می‌رود، بتوانند:

- سلامتی را تعریف کنند.
- نشانه‌های ظاهری دام سالم را توصیف کنند.
- نشانه‌های ظاهری دام بیمار را توصیف کنند.
- دام بیمار از سالم را عملاً تشخیص دهند.
- بهداشت دام را تعریف کنند.
- اهمیت و علت ضد عفونی معمول سم‌ها در دامداریها را بیان کنند.
- مواد ضد عفونی را نام ببرند.
- عملیات ضد عفونی کردن را عملاً انجام دهند. (حوضچه و محل ضد عفونی آن و...)
- مواقع ضد عفونی را تشخیص دهند.
- نکات ایمنی برای انسان، دام و محیط زیست را معرفی کنند.

- اهمیت و علت سمپاشی بدن دام را بیان کنند.
- سموم مورد استفاده برای سمپاشی بدن دام را معرفی کنند.
- عملیات سمپاشی بدن یک دام را به درستی انجام دهند.
- دفعات و مواقع سمپاشی دام در طول یکسال را تشخیص دهند.
- نکات ایمنی برای انسان، دام و محیط زیست را به تفکیک معرفی کنند.
- بهداشت سم را تعریف کنند.
- اهمیت بهداشت سم را بیان کنند.
- اصول بهداشتی مربوط به سم چینی را توضیح دهند.
- مواقع و دفعات سم چینی در یکسال را تشخیص دهند.
- مشخصات سم‌های بیمار را عملاً تشخیص دهند.
- عملیات حمام سم را به درستی انجام دهند.
- مواد ضد عفونی برای حمام سم را معرفی کنند.
- مواقع و دفعات حمام سم را تشخیص دهند.
- نکات ایمنی مربوط به انسان، دام و محیط زیست را (در ارتباط با حمام سم) به تفکیک بیان کنند.
- ثبت مشخصات را تعریف کنند.
- اهمیت ثبت مشخصات را بیان کنند.
- مشخصات ظاهری دام را (برای ثبت مشخصات) توضیح دهند.
- مشخصات دام شیرده را توضیح دهند.
- مشخصات گوساله (برای ثبت مشخصات) را توضیح دهند.
- اهمیت پلاک کوبی و خال کوبی سرد را بیان کنند.
- پلاک کوبی و خال کوبی سرد را به تفکیک تعریف کنند.
- ابزار و مواد لازم برای پلاک کوبی و خال کوبی سرد را عملاً تشخیص دهند.

- عملیات پلاک کوبی و خال کوبی سرد را به درستی انجام دهند.
- جایگاه بهداشتی را تعریف کنند.
- اهمیت جایگاه بهداشتی را توضیح دهند.
- نقش و چگونگی نور و تهویه را در بهداشت جایگاه به تفکیک بیان کنند.
- درباره بهداشت آحوز و آبشخور توضیحات کافی را ارائه کنند.
- برخی نکات مهم بهداشتی در مورد چاه، فاضلاب و آبروها را بیان کنند.
- اهمیت حوضچه ضد عفونی ورودی را توصیف کنند.
- شیوه و اهمیت جمع آوری فضولات در جایگاه بسته و باز را به تفکیک توضیح دهند.
- درباره بهداشت بستر مختصری توضیح دهند.
- مواقع دفعات ضد عفونی و سمپاشی جایگاه را تشخیص دهند.
- مواد ضد عفونی و سمپاشی و غلظت‌ها را معرفی کنند.
- عملیات ضد عفونی و سمپاشی جایگاه را به نحوه نسبتاً مناسب انجام دهند.
- نکات ایمنی مربوط به انسان، دام و محیط زیست را در ضد عفونی و سمپاشی جایگاه به تفکیک بیان کنند.
- قرنطینه را تعریف کنند.
- اهمیت قرنطینه را توصیف کنند.
- شرایط و مواقع استفاده از قرنطینه در دامداریها را تشخیص دهند.
- بهداشت اطاق شیر دوشی، تجهیزات و کارگر شیر دوش را به تفکیک توصیف کنند.
- درباره نحوه تغذیه دام در هنگام شیر دوشی برخی نکات مهم را ذکر کنند.
- عملیات شستشوی پستان و ضد عفونی سر پستانها را به درستی انجام دهند.
- عملیات کنترل بیماری ورم پستان در هر بار دوشش را به درستی انجام دهند.
- عملیات شیر دوشی دستی را انجام دهند.
- عملیات شیر دوشی ماشینی را انجام دهند.

- عملیات شستشو، ضد عفونی و خشک کردن دستگاه شیر دوشی را انجام دهند.
- دفعات دوشش را در روز تشخیص دهند.
- اصول حمل و نقل بهداشتی شیر را بیان کنند.
- اهمیت خشک کردن گاو شیری را توصیف کنند.
- زمان و روش خشک کردن گاو شیری را توضیح دهند.
- اصول پیشگیری از عوارض و آلودگیها را در هنگام خشک کردن گاوشیری بیان کنند.
- غذای مورد نیاز گاو خشک شده را معرفی کنند.
- مراقبت‌های بهداشتی قبل از زایمان را در موارد ذیل تشخیص دهند و عملیات مربوط را به درستی انجام دهند.

«محل نگهداری، مسیر تردد، تغذیه، بهداشت صدا، زمان ورود به زایشگاه»

- عملیات آماده سازی بستر زایشگاه را به درستی انجام دهند.
- مراحل مختلف زایمان را عملاً تشخیص دهند.
- عملیات آماده سازی گاو (شامل ضد عفونی قسمتهای خلقی و پستانها) را انجام دهند.
- کمکهای اولیه برای زایمان را معرفی کنند.
- ابزارهای لازم برای زایمان را تشخیص کنند.
- مراقبت‌های بهداشتی پس از زایمان را در موارد ذیل تشخیص دهند و عملیات مربوط را به درستی انجام دهند.

«آب، تغذیه، میزان دوشش گاو تازه زا، زمان خروج از زایشگاه»

- عملیات تنفس مصنوعی برای گوساله نوزاد در شرایط ویژه را انجام دهند.
- عملیات ضد عفونی بند ناف را به درستی انجام دهند.
- عمل خوراندن کلستروم یا آغوز به گوساله را انجام دهند.
- شرایط بهداشتی محل نگهداری گوساله (از جهت نور، هوا، بستر) را تشخیص داده و توصیف کنند.

- میزان شیر مورد نیاز روزانه گوساله نوزاد را تشخیص دهند.
- عمل خوراندن شیر به گوساله با سطل و پستانک را به درستی انجام دهند.
- زمان شروع تغذیه گوساله را تشخیص دهند.
- مواد غذایی مورد نیاز برای تغذیه گوساله را در سنین مختلف معرفی کنند.
- زمان مناسب برای ورود گوساله به گله را تشخیص دهند.
- هنگام فحلی را تشخیص دهند.
- اهمیت و نحوه فحلی را توصیف و بیان کنند.
- بهداشت تغذیه را تعریف کنند.
- روشهای شناخت علوفه و مواد آردی کپک زده را عملاً تشخیص دهند.
- عملیات نگهداری علوفه به منظور جلوگیری از فساد و آلودگی را به درستی انجام دهند.
- فعالیت نظارت بر عاری بودن علوفه از مواد خارجی، سموم و کپکها را به درستی انجام دهند.
- دفعات تغذیه و نقش آن در سلامت دام را تشخیص دهند.
- نوع تغذیه و نقش آن در سلامت دام را تشخیص دهند.
- اهمیت استفاده از لباس کار و شستشوی مرتب آنها را توضیح دهند.
- آزمایشهای فردی لازم (علیه سل و سالمونلا) را انجام دهند.
- اهمیت شستشوی فردی را توصیف کنند.

فرصتهای شغلی

کارآموزان پس از گذراندن دوره آموزشی «تربیت کارگر ماهر بهداشت گاوداریها» قادر خواهند بود که به عنوان کارگر ماهر به امور بهداشتی در گاوداریها رسیدگی نمایند.

مخاطبین دوره (کارآموزان)

در دوره آموزشی «تربیت کارگر ماهر بهداشت گاوداریها» کارآموز به کسانی اطلاق می‌گردد که حداقل دارای شرایط ذیل باشد:

الف- به عنوان کارگر ماهر گاوداری در واحدهایی که بیش از ۲۰ رأس گاو اصیل و یا دواگ پرورش می‌دهند، شاغل باشند.

ب- دارای حداقل سواد خواندن و نوشتن باشند.

ج- سن آنها حداقل ۱۸ سال باشد.

● یادآوری ۱: تعداد کارآموزان برای تشکیل کلاس حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۵ نفر خواهد بود.

مربیان دوره

مربیان دوره آموزشی «تربیت کارگر ماهر بهداشت گاوداریها» کسانی هستند که:

- دارای تحصیلات مرتبط بوده و دارای تجربه کافی (حداقل ۲ سال) کار در گاوداریها باشند.

- از عهده تدریس محتوای نظری و عملی دوره برآیند.

● یادآوری ۱: تشخیص صلاحیت علمی مربیان از طریق دستورالعمل‌های صادره از سوی سازمان دامپزشکی و دفتر آموزش روستائیان وزارت جهاد انجام میگیرد.

● یادآوری ۲: مربیانی که دوره تربیت مربی را گذرانیده باشند جهت تدریس دوره در الویت هستند.

● یادآوری ۳: در تدریس دوره استفاده از ۲ مربی به شرح زیر ضروری است:

- یک نفر دکتر دامپزشک جهت تدریس محتوای نظری و عملی دوره

- یک نفر کاردان دامپزشکی جهت کمک در تدریس محتوای عملی دوره

محتوای آموزشی دوره

محتوای دوره آموزشی «تربیت کارگر ماهر بهداشت گاو‌داریها» مجموعاً ۷۶ ساعت است که ۳۳ ساعت آن به آموزش نظری و ۴۳ ساعت به آموزش عملی اختصاص دارد. در این دوره روزانه ۴ ساعت تدریس صورت می‌گیرد که مجموعاً طول دوره ۱۹ روز خواهد شد. محتوای آموزش این دوره به صورت نظری و عملی (توأم) تدریس می‌شود که سرفصلهای آن به شرح زیر است:

۱- محتوای نظری و عملی (توأم) دوره

الف- شناسایی دام سالم از بیمار: شامل تعریف سلامتی، نشانه‌های ظاهر دام سالم و بیمار [ن=۲ ساعت و ع=۳ ساعت]*

ب- بهداشت دام: شامل تعریف، اهمیت، ضد عفونی معمول سم‌ها در دامداری، مواد ضد عفونی، نحوه و مواقع ضد عفونی و نکات ایمنی مربوطه [ن=۳ ساعت و ع=۵ ساعت]، سمپاشی بدن دام شامل: اهمیت و علت سمپاشی و نکات ایمنی مربوطه [ن=۴ ساعت و ع=۴ ساعت]، بهداشت سم شامل: تعریف و اهمیت، سم چینی، مواقع و دفعات سم چینی، مشخصات سم‌های بیمار، حمام‌سم، و نکات ایمنی مربوطه [ن=سه و نیم ساعت و ع=دو و نیم ساعت].

ج- ثبت مشخصات: شامل تعریف و اهمیت، مشخصات ظاهری دام، مشخصات دام دوره شیروار و مشخصات گوساله [ن=نیم ساعت و ع=یک و نیم ساعت].

د- پلاک کوبی و خال کوبی سرد: شامل تعریف، اهمیت، مواد، ابزار لازم و نحوه کار [ن=یک ساعت و ع=یک و نیم ساعت]

* ن= نظری و ع= عملی

ه- بهداشت جایگاه: شامل: اهمیت نور و تهویه جایگاه، بهداشت آخور و آبشخور، نکات بهداشتی در مورد چاه، فاضلاب و آبروها، حوضچه ضد عفونی ورودی، جمع آوری فضولات، بهداشت شیر، ضد عفونی و سمپاشی جایگاه و نکات ایمنی مربوطه [ن=سه و نیم ساعت و ع=۷ ساعت]

و- قرنطینه: شامل تعریف، اهمیت، شرایط و مواقع استفاده [ن= یک ساعت و ع= نیم ساعت]

ز- بهداشت گاو شیری: شامل بهداشت شیر دوشی، اطاق شیر دوشی، تجهیزات و کارگر شیر دوش، تغذیه دام هنگام شیر دوشی، شستشوی پستان و ضد عفونی سر پستانها، کنترل بیماری ورم پستان، شیر دوشی بهداشتی، شستشو، ضد عفونی و خشک کردن دستگاه شیر دوشی پس از خاتمه کار، دفعات دوشش در روز و حمل و نقل بهداشتی شیر [ن=سه و نیم ساعت و ع=۵ ساعت]، خشک کردن گاو شیری، شامل: اهمیت، زمان، روشها، پیشگیری از عوارض و آلودگیها، غذای مورد نیاز گاو خشک شده [ن=۲ ساعت]، بهداشت گاو آبستن و زایمان، شامل: مراقبتهای بهداشتی قبل از زایمان، آماده سازی بستر زایشگاه، شناخت نشانه شروع زایمان، مراحل مختلف زایمان، آماده سازی گاو برای زایمان و مراقبتهای بهداشتی بعد از زایمان [ن=دو و نیم ساعت و ع=۴ ساعت]

ح- بهداشت گوساله: شامل تنفس مصنوعی، ضد عفونی بند ناف، بهداشت محل نگهداری، میزان شیر مورد نیاز و نحوه خوراندن آن، زمان شروع تغذیه با آرد و یونجه و زمان مناسب برای ورود، گوساله به گله [ن=۲ ساعت و ع=۳ ساعت]

ط- تشخیص فحلی: شامل اهمیت و نحوه آن [ن= یک ساعت و ع= یک و نیم ساعت]

ی- بهداشت تغذیه: شامل تعریف، روشهای شناخت علوفه، شرایط نگهداری علوفه نوع تغذیه و دفعات و نقش آن در سلامت دام [ن=دو و نیم ساعت و ع=۴ ساعت]

ک- بهداشت فردی در دامداری: شامل اهمیت استفاده از لباس کار، آزمایشهای فردی و شستشوی فردی و اهمیت آنها [ن= یک ساعت و ع= یک ساعت]

فضای آموزشی

فضای آموزشی (اعم از کلاس، عرصه و نهالستان و ...) مورد نیاز این دوره باید از طریق مرکز آموزش روستاییان استان و یا شهرستان تأمین گردد.

چنانچه استانی دارای مرکز آموزش نباشد، می‌بایست از مکانهای مشابه (مطابق دستورالعملهای دفتر آموزش روستاییان) استفاده نماید.

● یادآوری: در هر صورت دو نکته حائز اهمیت است:

- فضای آموزشی باید با دستورالعملها و آئین‌نامه‌های دفتر آموزش روستاییان مطابقت داشته باشد.

- یکی از عوامل اساسی ارزیابی این دوره آموزشی کیفیت فضاهای آموزشی خواهد بود.

شرایط قبولی

کارآموزانی پذیرفته شده نهایی شناخته می‌شوند که حائز شرایط ذیل باشند:

- ۱- در مجموع ارزیابیهای انجام شده، حداقل نمره ۱۴ را کسب کرده باشند.
- ۲- علاوه بر آن، بیش از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره را غیبت موجه و غیرموجه نکرده باشند.

اعطای گواهینامه

به کارآموزانی که این دوره را با موفقیت بگذرانند، توسط مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان گواهینامه مهارت اعطاء خواهد شد.

فهرست مهارت‌ها و تواناییهای کارآموزان (حیطه مهارتی و شناختی)

ردیف	عنوان	ردیف
۱۸	شناخت، مهارت و توانایی انجام عملیات ضد عفونی سم‌ها، سمپاشی، بدن دام، عملیات سم چینی، حمام سم و نکات ایمنی مربوط	۱
۱۸	شناخت و تشخیص دام سالم از بیمار	۲
۱۸	تشخیص و مشخصات ظاهری دام، دام دوره شیرواری و مشخصات گوساله	۳
۱۹	مهارت و توانایی انجام عملیات پلاک کوبی و خال کوبی سرد	۴
۱۹	شناخت و تشخیص اصول بهداشت جایگاه دام توانایی انجام عملیات بهداشتی (ضد عفونی، سمپاشی، جمع آوری و حمل فضولات، بهداشت نور و تهویه و...)	۵
۱۹	شناخت قرنطینه و توانایی انجام عملیات ذریبط	۶
۲۰	شناخت، مهارت و توانایی انجام عملیات بهداشت شیر دوشی، اطاق شیر دوشی، تجهیزات و کارگر شیر دوشی، شستشوی پستان و ضد عفونی سرپستانها، کنترل بیماری ورم پستان، شیردوشی بهداشتی، توانایی انجام شیردوشی دستی و ماشینی و...	۷
۲۱	مهارت در انجام عملیات بهداشتی گوساله نوزاد (تنفس مصنوعی، ضد عفونی بند ناف، بهداشت محل نگهداری و...)	۸
۲۱	شناخت و تشخیص عملی فعلی و نحوه آن در دام	۹
۲۱	مهارت در انجام عملیات بهداشتی تغذیه (شناخت علوفه، نگهداری و...)	۱۰
۲۱	شناخت بهداشت فردی در دامداری و مهارت در انجام عملیات آن (لباس کار، آزمایشهای فردی، شستشوی فردی و...)	۱۱

استاندارد مهارت و آموزشی: «تربیت کارگر ماهر بهداشت گاوداریها»

رشته: دامپزشکی

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
			روز	ساعت	
۱	شناسایی دام سالم از بیمار تعریف سلامتی نشانه‌های ظاهری دام سالم نشانه‌های ظاهری دام بیمار	تشخیص دام سالم از بیمار در محل دامداری و نمایش فیلم و اسلاید	۳	۲	فیلم و اسلاید
۲	بهداشت دام (تعریف - اهمیت) ۲-۱ ضد عفونی معمول سم‌ها در دامداری (اهمیت و علت) ۲-۱-۱ مواد ضد عفونی کننده ۲-۱-۲ نحوه ضد عفونی (عبور از حوضچه‌های محتوی محلول ضد عفونی) ۲-۱-۳ مواقع ضد عفونی ۲-۱-۴ نکات ایمنی (انسان - دام - محیط زیست) ۲-۲ سم پاشی بدن دام (اهمیت و علت سم پاشی) ۲-۲-۱ سموم مورد استفاده ۲-۲-۲ نحوه سم پاشی ۲-۲-۳ دفعات و مواقع سم پاشی در سال ۲-۲-۴ نکات ایمنی مربوط به انسان ۲-۲-۵ نکات ایمنی مربوط به دام ۲-۲-۶ نکات ایمنی مربوط به زیست محیطی ۲-۳ بهداشت سم ۲-۳-۱ تعریف و اهمیت ۲-۳-۲ سم جینی (اهمیت و اصول بهداشت مربوط به آن) ۲-۳-۳ مواقع و دفعات سم جینی ۲-۳-۴ مشخصات سم‌های بیمار ۲-۳-۵ حمام سم	- آشنایی با مواد ضد عفونی و دقت‌های لازم و نکات ایمنی از جهات مختلف آشنایی با انواع سموم و تهیه مقادیر لازم، انجام عملیات سم پاشی با رعایت نکات ایمنی از جهات مختلف دیدن فیلم و اسلاید	۱۰	۱۰/۵	فیلم و اسلاید، سموم مورد استفاده و ابزار و وسایل لازم شامل سم پاش دستی - موتوری لباس کار، عینک، چکمه، کلاه و دستکش
۳	ثبت مشخصات (تعریف و اهمیت) ۳-۱ مشخصات ظاهری دام	گزارش عملی مشخصات و مشاهده	۱/۵	۰/۵	کارت‌های مخصوص ثبت مشخصات

استاندارد مهارت و آموزشی: «تربیت کارگر ماهر بهداشت گاو داریها»

رشته: دامپزشکی

نام و مشخصات وسایل و تجهیزات	زمان		عملیات کارگاهی	عنوان توانایی و مطالب تئوری	ردیف
	روز	ساعت			
			دفاتر و کارت های مخصوص ثبت مشخصات جهت آشنایی با سرانجام اطلاعاتی که از مشخصات اعلام می کنند	مشخصات دام دوره شیرداری مشخصات گوساله	۳.۲ ۳.۳
بنس یا منگنه کوبی پلاک های پلاستیکی و فلزی لوازم خال کوبی (بخ سرد و ازت مایع) شماره گوش	۱/۵	۱	شناخت ابزار و مواد لازم انجام عملیات	- پلاک کوبی و خال کوبی سرد (تعریف و اهمیت) آشنایی با مواد و ابزار لازم آشنایی نحوه کار	۴ ۴.۱ ۴.۲
فیلم و اسلاید شامل کلیه نکات مربوط به بهداشت جایگاه مواد ضد عفونی کننده به مقدار کافی سم پاشی به مقدار کافی سم باش دستی و موتوری، شعله افکن لباس کار کامل (لباس - دستکش - کلاه - عینک و چکمه)	۷	۳/۵		بهداشت جایگاه تعریف جایگاه بهداشتی و اهمیت آن نور و بهداشت جایگاه تهویه و بهداشت جایگاه بهداشت آخور و آبشخور نکات بهداشتی در مورد جاه فاضلاب و آبروها حوضچه ضد عفونی جمع آوری فضولات در جایگاه بسته و باز بهداشت بستر ضد عفونی و سم پاشی جایگاه آشنایی با نکات ایمنی در ضد عفونی و سم پاشی جایگاه	۵ ۵.۱ ۵.۲ ۵.۳ ۵.۴ ۵.۵ ۵.۶ ۵.۷ ۵.۸ ۵.۹ ۵.۱۰
	۰/۵	۱		قرنطینه تعریف و اهمیت	۶ ۶.۱

استاندارد مهارت و آموزشی: «تربیت کارگر ماهر بهداشت گاو داریها»

رشته: دامپزشکی

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	زمان		عملیات کارگاهی	نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
		ساعت	دقیقه		
۶۰۲	قرنطینه در دامداری (شرایط و مواقع استفاده)				
۷	بهداشت گاو شیری	۸	۹		فیلم و اسلاید مواد ضد عفونی کننده به مقدار کافی
۷-۱	بهداشت شیر دوشی و شیر			انجام عملیات شیر دوشی با دست و ماشین	دستکش و چکمه و لباس کار، حوله،
۷-۱-۱	- بهداشت اطاق شیر دوشی، تجهیزات و کارگر شیر دوش			شیر دوش و انجام عملیات	
۷-۱-۲	- تغذیه دام هنگام شیر دوشی			حمل و نقل	
۷-۱-۳	- شستشوی پستان و ضد عفونی سرپستانها			بهداشتی شیر	
۷-۱-۴	- کنترل بیماری ورم پستان در هر بار دوشش				
۷-۱-۵	- شیر دوشی بهداشتی (دستی و ماشینی)				
۷-۱-۶	- ضد عفونی سرپستانها پس از دوشش (نحوه و مواد لازم)				
۷-۱-۷	- شستشو، ضد عفونی و خشک کردن دستگاه شیر دوشی پس از خاتمه کار و آشنایی با مواد محلولهای لازم				
۷-۱-۸	- دفعات دوشش در روز				
۷-۱-۹	- حمل و نقل بهداشتی شیر				
۷-۲	خشک کردن گاو شیری				
۷-۲-۱	- آشنایی با اهمیت خشک نمودن				
۷-۲-۲	- آشنایی با زمان خشک کردن				
۷-۲-۳	- آشنایی با روشهای خشک کردن				
۷-۲-۴	- پیشگیری از عوارض و آلودگیها				
۷-۲-۵	- غذای مورد نیاز گاو خشک شده				
۷-۳	بهداشت گاو آبستن و زایمان				
۷-۳-۱	- مراقبتهای بهداشتی قبل از زایمان (محل نگهداری و دیدن فیلم و اسلاید مسیر تردد، تغذیه، بهداشت صدا- زمان ورود به زایشگاه)			دیدن فیلم و اسلاید انجام عملیات مربوطه	فیلم و اسلاید
۷-۳-۲	- آماده سازی بستر زایشگاه			دیدن و در صورت وجود شرایط، شناخت عینی نشانهها	
۷-۳-۳	- شناخت نشانههای شروع زایمان			انجام عملیات ضد	
۷-۳-۴	- شناخت مراحل مختلف زایمان				
۷-۳-۵	- آماده سازی گاو (ضد عفونی قسمت های خلفی و پستانها)				

استاندارد مهارت و آموزشی: «تربیت کارگر ماهر بهداشت گاوداریها»

رشته: دامپزشکی

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی		زمان		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
		تعداد	واحد	ساعت	دقیقه	
۷۳۶	- آشنایی با کمک‌های اولیه برای زایمان و استفاده از ابزار لازم					
۷۳۷	- مراقبتهای بهداشتی بعد از زایمان (آب و تغذیه - میزان دوشش گاو تازه‌زا - زمان خروج از زایشگاه)					
۸	بهداشت گوساله			۲	۳	و مواد ضد عفونی کننده به مقدار کافی سطل و پستانک
۸۱	تنفس مصنوعی برای گوساله نوزاد در شرایط ویژه					
۸۲	ضد عفونی بند ناف (اهمیت، دفعات، مواد ضد عفونی و نحوه کار)					
۸۳	خوراندن کلستروم یا آغوز (اهمیت، زمان، دفعات و نحوه)					
۸۴	شرایط بهداشتی محل نگهداری گوساله (نور، هوا و بستر)					
۸۵	میزان شیر مورد نیاز در روز و نحوه خوراندن آن					
۸۶	زمان شروع تغذیه با آرد بونجه و میزان آن در سنین مختلف					
۸۷	زمان مناسب برای ورود گوساله به گله					
۹	تشخیص فحلی			۵	۱۵	
۹۰۱	- اهمیت تشخیص فحلی					
۹۰۲	- نحوه تشخیص فحلی					
						حضور در محل دامداری و تشخیص فحلی دیدن فیلم و اسلاید
۱۰	بهداشت تغذیه			۳	۴	فیلم و اسلاید
۱۰-۱	تعریف					
۱۰-۲	روش‌های شناخت علوفه و مواد آردی کپک زده					
۱۰-۳	شناخت شرایط نگهداری علوفه به منظور جلوگیری از فساد و آلودگی					
۱۰-۴	نظارت بر عاری بودن علوفه از مواد خارجی با سموم و کپک‌ها					
۱۰-۵	دفعات تغذیه و نقش آن در سلامت دام					
۱۰-۶	نوع تغذیه و نقش آن در سلامت دام					
۱۱	بهداشت فردی در دامداری			۱	۱	
۱۱-۱	اهمیت استفاده از لباس کار و شستشوی مرتب آنها					
۱۱-۲	آزمایش‌های فردی لازم (سل و سالمونلا)					
۱۱-۳	شستشوی فردی مرتب و اهمیت آن					
	جمع			۳۴	۴۲	

کد:

ضمیمه

کد:

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش اول: ویژه مربیان آموزشی

مربی گرامی، پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌های یاری نمائید.

مشخصات مربی:

مدرک تحصیلی
 عضو جهاد
 غیر عضو جهاد

سابقه تدریس $\frac{\text{داخل جهاد} = \text{سال} \quad \square \quad \text{ماه} \quad \square}{\text{خارج از جهاد} = \text{سال} \quad \square \quad \text{ماه} \quad \square}$ شهرستان محل خدمت:

۱- آیا مدت زمان پیش‌بینی شده در استاندارد برای ارائه سرفصلهای درسی مناسب است؟

بله خیر در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بنویسید.

.....
.....

۲- آیا شروط پیشنهاد شده در استاندارد جهت شرکت کارآموزان مناسب و مقتضی بود؟

بله خیر در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد مرقوم فرمایید.

.....
.....

۳- بنظر شما آیا فرصتهای شغلی پیشنهاد شده در استاندارد مناسب است؟

بله خیر در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بیان فرمایید.

.....
.....

کد:

۴- بنظر شما آیا موارد و عناوین غیر ضروری در استاندارد (جدول مهارت و آموزشی) ملاحظه می شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است ضمن بیان دلایل، شماره ردیف عناوین مذکور را ذکر نمایید. بله خیر

شماره ردیف	دلایل

۵- بنظر شما آیا در استاندارد واژه و اصطلاح غلط و یا دشوار و غیر مرسوم مشاهده می شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است واژه پیشنهادی را ارائه نمایید. بله خیر

شماره ردیف	واژه یا مفهوم نادرست	واژه یا مفهوم اصلاحی و پیشنهادی

۶- بطور کلی آیا در استاندارد جدول مهارت و آموزشی ضرورت دارد تغییرات (موردی - اساسی) انجام شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است نظر تان را در جدول ذیل بنویسید. بله خیر

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	کارگاه آموزشی	زمان		وسایل و تجهیزات
			نظری	عملی	

۷- آیا شرایط مربوط به میزان تجربه و تحصیلات مربیان برای تدریس در دوره آموزشی مناسب است؟

در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگر را مرقوم فرمایید. بله خیر

۸- در صورتیکه نظرات و پیشنهاداتی دارید که می تواند ما را در بهبود برنامه های آموزشی کمک و یاری نماید آنرا مرقوم فرمایید.

آدرس: لطفاً پس از پاسخ به سئوالات، پرسشنامه را در اختیار مجری قرار دهید.

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش دوم: ویژه کارآموزان دوره

کارآموز محترم پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمائید.

مشخصات:

میزان سواد: شغل:
شهرستان یا روستای محل زندگی:

۱- تا چه حد مطالبی را که در طول این دوره، آموزش داده شد قبلاً می‌دانستید؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

۲- موضوعات و مطالبی که در طول این دوره آموزش داده شد، تا چه اندازه درارتباط با مسائل شغلتان بوده است؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

۳- بنظر شما آیا وسایل و ابزار آموزشی بکارگرفته شده در طول دوره، کافی و مناسب بوده است؟

بله خیر

۴- آیا ساعات مربوط به انجام آموزشهای عملی برای یادگیری شما کافی بوده است؟

بله خیر

۵- آیا در طول این دوره، بازدید علمی داشته‌اید؟

بله خیر

در صورتیکه پاسخ مثبت است، لطفاً بفرمایید این بازدید برای شما تا چه اندازه مفید بود.

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

کد :

۶- اگر جهادسازندگی دوره دیگری را در ارتباط با شغلتان برگزار نماید آیا شما مایل هستید در آن دوره شرکت کنید؟

بله خیر

۷- در صورتیکه پیشنهاد یا انتقادی در مورد اجرای دوره دارید آنرا بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

لطفاً بعد از اینکه سئوالات را پاسخ دادید، پرسشنامه را در اختیار مجری دوره قرار دهید.

کد:

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش سوم: ویژه مجریان آموزشی

مجری محترم پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌های یاری نمائید.

مشخصات مجری:

مدرک تحصیلی: رشته تحصیلی:

مسئولیت: شهرستان محل خدمت:

۱ - بنظر شما میزان استقبال روستاییان، بهره‌برداران و تولیدکنندگان جهت ثبت نام در این دوره تا چه حد است؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

در هر صورت دلایل آنرا مرقوم فرمایید.

.....
.....

۲ - بنظر شما آیا شرایط شرکت در دوره و مشخصات کارآموزان در استاندارد مناسب است؟

خیر بله

در صورتیکه پاسخ منفی است مواردی که باید اضافه و یا حذف شود، بنویسید.

.....
.....

کد:

۳- بنظر شما آیا وسایل و تجهیزات آموزشی پیش‌بینی شده در استاندارد قابل دسترسی بوده است؟

بله خیر

در صورتیکه پاسخ منفی است مواردی که باید مورد توجه برنامه‌ریزان آموزشی قرار گیرد را ذکر نمایید.

.....
.....

۴- بنظر شما آیا مشخصات کادر آموزشی (مربیان) پیش‌بینی شده در استاندارد مناسب است؟

بله خیر

در صورتیکه پاسخ منفی است دلایل آنرا بیان نمایید.

.....
.....

۵- لطفاً بفرمایید برای اجرای این دوره با چه مشکلاتی مواجه بودید؟

.....
.....
.....
.....

۶- چنانچه پیشنهاد یا انتقادی در مورد هر یک از عناوین مندرج در استاندارد دارید مرقوم نمایید.

.....
.....
.....
.....
.....

لطفاً بعد از تکمیل پرسشنامه آنرا به مدیریت ترویج و مشارکت مردمی (اداره آموزش روستائیان)

عودت فرمایید.